

EXTERNE BIJLAGE 5: NATUURTOETS

CRA VASTGOED

Hof ten Berkel te Horst

Verkennend flora- en faunaonderzoek

CRA VASTGOED

Hof ten Berkel te Horst

Verkennend flora- en faunaonderzoek

Bestand : P:\prj100\HOT\377\rapp\Groen\20090817-Flora en
faunaonderzoek Hof te Berkel.wpd

Project : HOT377

Gecontroleerd door :

10 september 2009

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doelstelling	1
1.3	Methodiek	1
2	Basisgegevens	3
2.1	Gebiedsbeschrijving	3
2.2	Voormalig en huidig gebruik	3
2.3	Voorgenomen ingrepen	5
3	Natuurbescherming	6
3.1	Flora- en faunawet	6
3.2	Ontheffingen Flora- en faunawet	6
3.3	Gebiedsbescherming	7
4	Inventarisatie flora en fauna	9
4.1	Bronnenonderzoek	9
4.1.1	Natuurloket	9
4.1.2	Provincie Limburg	11
4.2	Veldbezoek	11
5	Interpretatie	13
5.1	Vaatplanten	13
5.2	Zoogdieren	13
5.3	Vogels	14
5.4	Amfibieën	14
5.5	Overige soorten	15
6	Effecten van de ingrepen	16
6.1	Effecten op beschermde soorten	16
6.2	Effecten op beschermde gebieden	16
7	Conclusies	17

8	Aanbevelingen	18
8.1	Beschermde soorten	18
8.2	Beschermde gebieden	19

Bijlagen

1	Topografische ligging Hof ten Berkel	B-1
---	--	-----

Tabellenlijst

Tabel 1: Gegevens ten aanzien van beschermde soorten in het kilometerhok 201-384, zoals deze beschikbaar zijn bij het Natuurloket.	10
Tabel 2: Overzicht van de mogelijk binnen het plangebied aanwezige beschermde zoogdiersoorten.	13
Tabel 3: Overzicht van de mogelijk binnen het plangebied aanwezige beschermde amfibieënsoorten.	15

Afbeeldingenlijst

Afbeelding 1: Ligging van het plangebied in het zuidelijk deel van de kern Horst (bron: Google Maps).	3
Afbeelding 2: Verpleegtehuis Berkele Heem in het plangebied Hof ten Berkel (bron: Ecologica).	4
Afbeelding 3: Flatgebouw Hoge Horst in het plangebied Hof ten Berkel (bron: Ecologica).	4
Afbeelding 4: Te slopen bebouwing binnen het plangebied Hof ten Berkel (bron: CRA Vastgoed).	5
Afbeelding 5: Ligging van kilometerhok 201-384, waarin Hof ten Berkel gelegen is (bron: Natuurloket).	9
Afbeelding 6: Aanleunwoningen binnen het plangebied Hof ten Berkel. De woningen kennen een groene aankleding (bron: Ecologica).	12
Afbeelding 7: Het openbaar groen binnen het plangebied heeft een parkachtig karakter (bron: Ecologica).	12

1 Inleiding

Het voorliggend rapport bevat de resultaten van het verkennend flora- en faunaonderzoek dat is uitgevoerd ter plaatse van Hof ten Berkel in Horst (gemeente Horst aan de Maas, Limburg). Allereerst wordt echter de aanleiding en de doelstelling van het onderzoek uiteengezet. Tevens wordt aangegeven welke methodiek gehanteerd is voor het flora- en faunaonderzoek.

1.1 Aanleiding

In Nederland neemt de vergrijzing in de komende jaren verder toe. In Limburg zal dit eveneens gebeuren, waarbij de vergrijzing eerder plaatsvindt en van grotere omvang is dan in overige delen van Nederland. Binnen Horst bestaat derhalve de behoefte aan het verbeteren en uitbreiden van het zorgaanbod voor ouderen, waarbij het zorgaanbod erop gericht is mensen zo lang mogelijk in hun eigen woning te laten wonen en daarin zorg op maat te bieden. Om deze verbeterde zorgomgeving te realiseren, vindt herstructurering plaats van het gebied gelegen binnen het Sint Anthoniuspark, de Dr. van de Meerendonkstraat en de Venloseweg. Daarbij wordt bestaande bebouwing gesloopt en vindt nieuwbouw plaats van diverse typen woningen en voorzieningen. Ten behoeve van de herstructurering zal plaatselijk ook vegetatie verwijderd dienen te worden. Ook het gebruik van machines voor sloop en nieuwbouw kan leiden tot beschadiging of vernietiging van vegetatie en het verstoren of verjagen van dieren. Derhalve dient nagegaan te worden of binnen het plangebied beschermde planten- en/of diersoorten voorkomen die negatieve effecten kunnen ondervinden van de herstructurering. Hiertoe is binnen het plangebied een verkennend flora- en faunonderzoek uitgevoerd.

1.2 Doelstelling

Het doel van het verkennend flora- en faunaonderzoek is het verkrijgen van een indruk omtrent de (waarschijnlijk) aanwezige beschermde flora en fauna in het plangebied. Indien het aannemelijk is dat binnen het plangebied beschermde soorten voorkomen, dan is voor de uitvoering van de werkzaamheden mogelijk de aanvraag van een ontheffing ex. artikel 75 van de Flora- en faunawet noodzakelijk.

1.3 Methodiek

De basisgegevens van het plangebied, zoals de geografische ligging en het historisch gebruik, zijn beschreven in hoofdstuk 2. Ook wordt hier ingegaan op de voorgenomen ingrepen binnen het plangebied.

Hoofdstuk 3 geeft een korte toelichting op de natuurbescherming door de Flora- en faunawet. Daarnaast wordt de eventuele planologische bescherming van het plangebied nagegaan.

In hoofdstuk 4 zijn de natuurwaarden van het plangebied in eerste instantie geïnventariseerd door middel van bronnenonderzoek, waarbij bestanden van landelijke

en provinciale instanties zijn geraadpleegd. Daarnaast is het plangebied eenmalig bezocht, waarbij gericht is gezocht naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna. De inventarisatie is uitgevoerd door ecologisch adviesbureau Ecologica.

De brongegevens zijn in hoofdstuk 5 geïnterpreteerd aan de hand van de aanwezige vegetatietypen binnen het plangebied, waarbij tevens het belang van het plangebied is beoordeeld voor de waargenomen beschermde soorten.

In hoofdstuk 6 worden de effecten behandeld die als gevolg van de voorgenomen ingrepen worden verwacht op beschermde planten- en/of diersoorten.

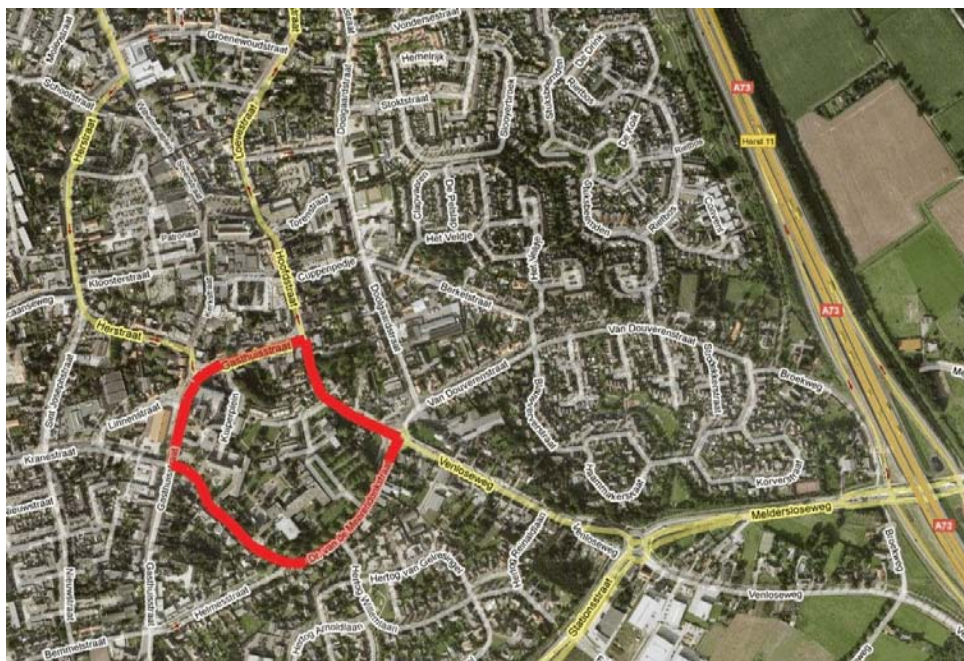
De conclusies van het onderzoek staan vermeld in hoofdstuk 8. Tenslotte worden in hoofdstuk 9 aanbevelingen gedaan ter voorkoming of beperking van nadelige effecten en - ingeval deze niet geheel zijn uit te sluiten - voor de aanvraag van een ontheffing.

2 Basisgegevens

In dit hoofdstuk worden de basisgegevens van het plangebied weergegeven. Allereerst wordt ingegaan op de geografische ligging van het plangebied, waarna aandacht besteed wordt aan het huidige en historische gebruik van het plangebied. Tenslotte worden de voorgenomen ingrepen in het plangebied beschreven.

2.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied, dat wordt aangeduid met de naam Hof ten Berkel, bevindt zich in het zuidelijk deel van de kern Horst (gemeente Horst aan de Maas, Limburg). In afbeelding 1 is de ligging van het plangebied aangeduid door middel van een rode omlijning. De topografische ligging van het plangebied is weergegeven in bijlage 1.

Afbeelding 1: Ligging van het plangebied in het zuidelijk deel van de kern Horst (bron: Google Maps).

Hof ten Berkel ligt ingeklemd tussen verschillende wegen. Aan de noordzijde betreft het de Gasthuisstraat. De oostgrens wordt gevormd door de Venloseweg, de westgrens door de Gasthuisstraat en de zuidgrens door de Dr. van de Meerendonkstraat.

2.2 Voormalig en huidig gebruik

Halverwege de negentiende eeuw bevond zich in het plangebied Hof ten Berkel nog nauwelijks bebouwing. Alleen aan de Gasthuisstraat en de Dr. van de Meerendonkstraat, die destijds een iets andere ligging had, was verspreid gelegen bebouwing aanwezig. Deze zelfde situatie is ook begin twintigste eeuw nog steeds

aanwezig binnen het plangebied. De gronden in het plangebied zijn dan grotendeels in gebruik als bouwland.

Afbeelding 2: Verpleegtehuis Berkele Heem in het plangebied Hof ten Berkel (bron: Ecologica).

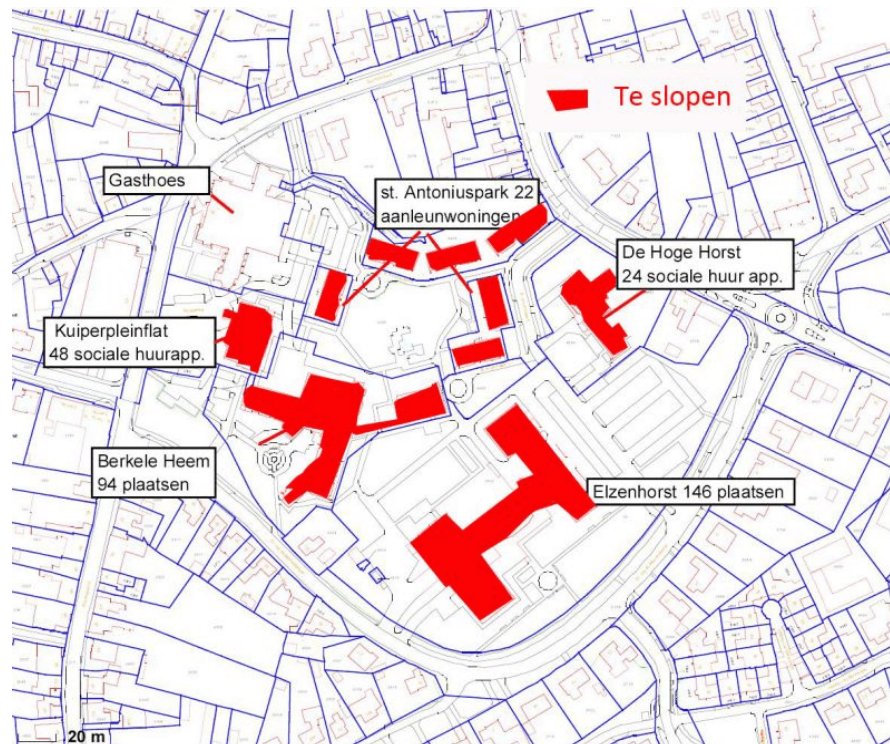
Tegenwoordig wordt Hof ten Berkel aan alle zijden ingesloten door de bebouwing (woonwijken) van de kern Horst. Binnen het gebied liggen onder andere het Gasthous, een voormalig ziekenhuis dat momenteel in gebruik is als multifunctioneel centrum, verpleeghuis Elzenhorst en verzorgingshuis Berkele Heem. Afbeelding 2 en 3 geven een indruk van het huidige karakter van Hof ten Berkel.

Afbeelding 3: Flatgebouw Hoge Horst in het plangebied Hof ten Berkel (bron: Ecologica).

2.3 Voorgenomen ingrepen

Doel van de voorgenomen herstructurering van Hof ten Berkel is het creëren van een aantrekkelijk woongebied voor ouderen, maar ook voor andere inwoners van Horst en buitenaf. Derhalve worden het verpleeghuis Elzenhorst en het verzorgingstehuis Berkele Heem vervangen door comfortabele woningen voor ouderen, met alle benodigde zorgvoorzieningen. Tevens wordt het Gasthoes opgewaardeerd en uitgebreid. Tenslotte worden binnen Hof ten Berkel sociale-huurappartementen gebouwd.

Afbeelding 4: Te slopen bebouwing binnen het plangebied Hof ten Berkel (bron: CRA Vastgoed).

Om te komen tot deze nieuwe, aantrekkelijke woonwijk, zullen het bestaande verpleeghuis en verzorgingstehuis worden afgebroken. Ook een flat en enkele aanleunwoningen binnen het plangebied zullen worden gesloopt om ruimte te maken voor de nieuwe zorgwoningen en appartementen (zie afbeelding 4).

De definitieve plantekeningen voor Hof ten Berkel zijn momenteel nog niet gereed. Als gevolg van de sloop- en bouwwerkzaamheden, zullen echter naar verwachting ook groene elementen in het plangebied (tijdelijk) verdwijnen. Na gereedkoming van het plan zal rondom de nieuwe bebouwing weer nieuw groen worden aangebracht om de leefomgeving te verfraaien. Tevens is het mogelijk dat bestaande infrastructuur verlegd moet worden.

3 Natuurbescherming

Kort wordt in dit hoofdstuk ingegaan op de bescherming van planten- en diersoorten krachtens de Flora- en faunawet. Daarnaast wordt aandacht besteed aan de gebiedsbescherming die mogelijk op het plangebied van toepassing is.

3.1 Flora- en faunawet

De bescherming van zowel inheemse als uitheemse, in het wild levende planten- en diersoorten is vastgelegd in de Flora- en faunawet. De Flora- en faunawet bevat een algemeen (passief) beschermingsregime voor aangewezen planten- en diersoorten. Daarnaast zijn in de Flora- en faunawet beschermde leefgebieden aangewezen voor de instandhouding van beschermde soorten. De Europese Habitatrictlijn en Vogelrichtlijn zijn in onze nationale Flora- en faunawet geïmplementeerd.

Wat betreft de *flora* is het verboden om beschermde soorten uit te steken, te vernielen, te beschadigen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (artikel 8 Flora- en faunawet). Ten aanzien van de *fauna* geldt dat het verboden is beschermde dieren in hun natuurlijke leefomgeving te doden of te verwonden, opzettelijk te verontrusten of voortplantingsplaatsen (bijvoorbeeld nesten) te verstoren, te beschadigen of weg te nemen (artikel 9 t/m 13 Flora- en faunawet).

3.2 Ontheffingen Flora- en faunawet

Voor het verrichten van ingrepen die een nadelig effect hebben op beschermde flora en fauna is in principe een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet noodzakelijk. In het Besluit van 10 september 2004 (AMvB artikel 75) wordt onderscheid gemaakt in de algemeenheid van soorten en de noodzaak tot ontheffingaanvraag. De beschermde soorten zijn daartoe ingedeeld in een drietal categorieën/tabellen:

1. Algemene soorten.
2. 'Overige' soorten en alle vogelsoorten.
3. Soorten van bijlage IV van de Habitatrictlijn en soorten van bijlage I van de AMvB.

Voor de algemene soorten (tabel 1, AMvB artikel 75) geldt een vrijstelling voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet voor wat betreft activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkeling. Voor andere activiteiten is een ontheffing nodig.

Een ontheffingaanvraag wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort' (de zogenaamde lichte toets).

Voor 'overige'soorten (tabel 2, AMvB artikel 75) en alle vogelsoorten geldt dat voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkeling, vrijstelling wordt verleend voor artikel 8 t/m 12 van

de Flora- en faunawet mits de activiteiten worden uitgevoerd op basis van een (door de minister goedgekeurde) gedragscode. Voor andere activiteiten is een ontheffing nodig. Voor ontheffingaanvragen geldt de lichte toets (zie algemene soorten), doch ontheffingaanvragen voor alle vogelsoorten worden onderworpen aan de uitgebreide toets (zie streng beschermde soorten).

Voor streng beschermde soorten (tabel 3, AMvB artikel 75) geldt dat voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, vrijstelling wordt verleend voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet mits gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode.

Voor ruimtelijke ontwikkeling is de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk. Voor bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik wordt géén vrijstelling verleend voor het opzettelijk verontrusten (artikel 10 Flora- en faunawet) van soorten van tabel 3 en is geen ontheffing mogelijk.

De aanvraag van een ontheffing voor soorten van tabel 3 wordt getoetst aan drie criteria (de zogenaamde uitgebreide toets):

- er is sprake van een in of bij wet genoemd belang;
- er is geen alternatief;
- er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

3.3 Gebiedsbescherming

Om vast te stellen of binnen of nabij het plangebied mogelijk sprake is van gebiedsbescherming, is de gebiedsbescherming volgens de Natuurbeschermingswet 1998 en de gebiedsbescherming volgens het Provinciaal Omgevingsplan Limburg geraadpleegd.

Natuurbeschermingswet 1998

In de directe nabijheid van het plangebied Hof ten Berkel in Horst is geen natuurgebied gelegen dat beschermd is krachtens de Natuurbeschermingswet 1998 (Natura2000-gebieden). Het meest nabijgelegen Natura2000-gebied is het gebied Deurnsche Peel en Mariapeel. Dit Natura2000-gebied ligt op ruim 8 kilometer afstand van Hof ten Berkel.

Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL2006)

Uit het Provinciaal Omgevingsplan Limburg blijkt dat het plangebied aangewezen is als 'Plattelandskern'. Daarmee is op het plangebied geen ecologische gebiedsbescherming van toepassing. Bijzondere gebieden vanuit ecologisch oogpunt zijn de oevers van de Molenbeek, die zijn aangewezen als Provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG). De bossen op de Reulsberg zijn zelfs aangewezen als Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Beide gebieden liggen ten zuiden van Horst en het plangebied Hof ten Berkel (minimale afstand circa 800 meter).

Het ruimtelijk beleid van voor de EHS is erop gericht de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden te ontwikkelen, herstellen en behouden. Derhalve is voor de EHS het 'nee, tenzij'-regime ingevoerd. Volgens dit regime dient bij ingrepen in de EHS vastgesteld te worden of de wezenlijke kenmerken en waarden significant

negatieve effecten kunnen ondervinden. Wanneer dit het geval is, geldt in principe dat de ingreep geen doorgang kan vinden. Uitzondering geldt alleen voor ingrepen waarbij sprake is van groot openbaar belang en waarbij geen alternatieven voor de plannen beschikbaar zijn.

Voor gebieden gelegen in de POG geldt een minder strikt beschermingsregime, de ontwikkelingsgerichte basisbescherming. Ruimtelijke ontwikkelingen zijn mogelijk, wanneer zij de bestaande natuurwaarden niet aantasten. Op deze wijze kan de POG een bufferzone vormen rond de EHS.

Ruimtelijke ontwikkelingen binnen de EHS en/of POG behoeven goedkeuring van de Provincie Limburg. Voor ingrepen die plaatsvinden in de nabijheid van deze beschermde gebieden geldt dit echter niet.

4 Inventarisatie flora en fauna

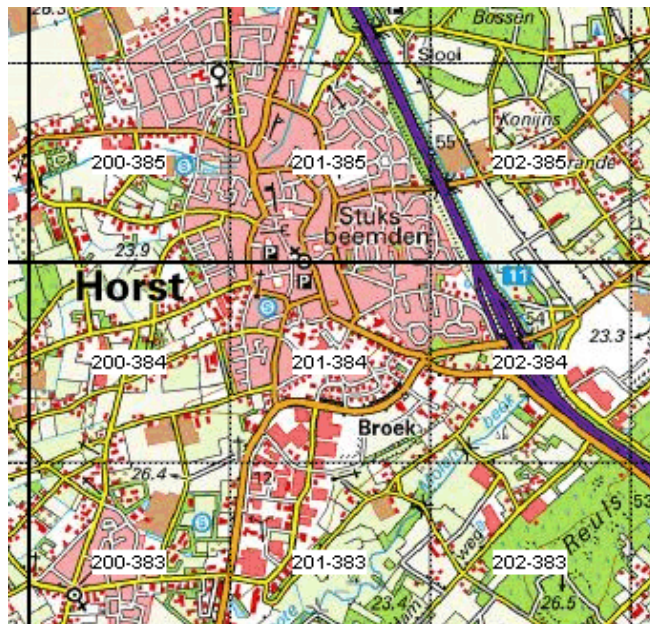
De inventarisatie van flora en fauna binnen het plangebied bestaat uit twee delen. Allereerst zijn bestaande bronnen geraadpleegd, te weten het Natuurloket en de natuurgegevens van de Provincie Limburg. Vervolgens is een veldinventarisatie uitgevoerd.

4.1 Bronnenonderzoek

Achtereenvolgens worden de beschikbare gegevens besproken voor het plangebied bij het Natuurloket en de Provincie Limburg.

4.1.1 Natuurloket

Uit informatie van het Natuurloket (www.natuurloket.nl) blijkt dat het plangebied gelegen is binnen één kilometerhok, te weten 201-384 (zie afbeelding 5). De gegevens die bij het natuurloket beschikbaar zijn voor dit kilometerhok zijn in meer of mindere mate volledig (zie het globale overzicht in tabel 1 op de volgende pagina).

Afbeelding 5: Ligging van kilometerhok 201-384, waarin Hof ten Berkel gelegen is (bron: Natuurloket).

Tabel 1: Gegevens ten aanzien van beschermde soorten in het kilometerhok 201-384, zoals deze beschikbaar zijn bij het Natuurloket.

Soortgroep	FF1*	FF23*	RL*	Volledigheid*	Actualiteit*
Vaatplanten	-	2	3	slecht	1975-1990
Zoogdieren	4	1	1	slecht	1997-2007
Broedvogels	-	1	-	goed	1996-2007
Amfibieën	1	-	-	slecht	1992-2007
Reptielen	-	-	-	niet	1992-2007
Vissen	-	-	-	niet	1992-2007
Dagvlinders	-	-	-	redelijk	1998-2008
Libellen	-	-	-	matig	1993-2007
Sprinkhanen	-	-	-	niet	1993-2007
Overige ongewervelden	-	-	-	niet	1993-2007

- * **FF1:** Aantal soorten opgenomen in tabel 1 AMvB artikel 75 Flora- en faunawet.
FF23: Aantal soorten opgenomen in tabel 2 of 3 AMvB artikel 75 Flora- en faunawet.
RL: Aantal soorten opgenomen op de Rode Lijst van Nederland.
Volledigheid: Aangegeven is, of op basis van de gebrachte bezoeken een volledig overzicht is te verwachten van de soorten van de betreffende soortgroep.
Actualiteit: Aangegeven is, uit welke periode de gegevens zijn opgenomen.

Wat betreft vaatplanten zijn in het betreffende kilometerhok twee strenger beschermde soorten (tabel 2 of 3, AMvB artikel 75) aanwezig. Tevens zijn drie plantensoorten bekend die zijn opgenomen op de Rode Lijst van Nederland.

Aan zoogdieren zijn in het genoemde kilometerhok vier algemeen voorkomende, beschermde soorten (tabel 1, AMvB artikel 75) bekend. Daarnaast is één strenger beschermde soort (tabel 2/3, AMvB artikel 75) opgenomen in het bestand van het Natuurloket. Eén van deze soorten is tevens opgenomen op de Rode Lijst van Nederland.

Broedvogels zijn binnen het kilometerhok 201-384 als enige soortgroep goed onderzocht. Binnen het kilometerhok is slechts één broedvogelsoort aangetroffen in de periode 1996-2007.

Verder is in het betreffende kilometerhok één algemeen voorkomende beschermde amfibieënsoort (tabel 1 AMvB artikel 75) aanwezig.

Andere beschermde soorten uit overige soortgroepen zijn niet aangetroffen binnen kilometerhok 201-384. De soortgroepen dagvlinders en libellen zijn daarbij redelijk, respectievelijk matig onderzocht, maar beschermde soorten zijn tijdens inventarisaties niet aangetroffen. De soortgroepen vissen, sprinkhanen en overige ongewervelden zijn in zodanig geringe mate onderzocht dat geen volledig beeld kan worden gegeven van het voorkomen van beschermde soorten.

4.1.2 Provincie Limburg

Nadere informatie over broedvogels en vaatplanten kan worden verkregen via de natuurgegevens die de Provincie Limburg via haar website ter beschikking stelt (www.limburg.nl). Voor het kilometerhok waarin Hof ten Berkel gelegen is, zijn bij Provincie Limburg alleen gegevens beschikbaar voor de delen die buiten de bebouwde kom gelegen zijn. Binnen de bebouwde kom worden namelijk geen provinciale broedvogel- en vaatplanteninventarisaties uitgevoerd.

Met betrekking tot broedvogels zijn in het kilometerhok 201-384 tijdens de meest recente broedvogelkarteringen geen broedgevallen aangetroffen. In het verleden is wel een broedgeval bekend, zelfs binnen de grenzen van het plangebied. Het betreft een broedgeval van de steenuil in 1990.

In 2002 heeft binnen kilometerhok 201-384 een inventarisatie van de aanwezige flora plaatsgevonden. Daarbij zijn drie beschermde plantensoorten aangetroffen net buiten de bebouwde kom van Horst (ten zuiden van het plangebied Hof ten Berkel). Het betreft allereerst één algemeen beschermde soort, namelijk het akkerklokje. Daarnaast zijn lange ereprijs en rapunzelklokje waargenomen, beide opgenomen in tabel 2 AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet ('overige' soort). Akkerklokje en rapunzelklokje zijn aangetroffen in de bermvegetatie langs de Fabrieksstraat. Lange ereprijs is aangetroffen in de dijkvegetatie langs de Stationsstraat, hier is ook beemd kroon aangetroffen, dat is opgenomen op de Rode Lijst van Nederland (status: gevoelig). Tenslotte is in een graslandvegetatie langs de Fabrieksstraat korenbloem waargenomen, een soort die is opgenomen op de Rode Lijst van Nederland met de status gevoelig.

4.2 Veldbezoek

Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 31 augustus 2009. Tijdens het veldbezoek is de beschermde wilde flora en fauna binnen het plangebied voor Hof ten Berkel en de directe omgeving daarvan geïnventariseerd. Daarnaast is de waarschijnlijke aanwezigheid van beschermde soorten beoordeeld aan de hand van de aanwezige biotooptypen.

Het plangebied is gelegen binnen de bebouwde kom van Horst en wordt gedomineerd door bebouwing. Tussen de diverse gebouwen is echter ook groen aanwezig, dat parkachtig aandoet. Het betreft aangeplante groenvoorzieningen, die regelmatig worden onderhouden. Binnen het plangebied zijn geen spontane, natuurlijke vegetaties aanwezig. Ook is geen open water (vijvers, poelen, greppels) aanwezig binnen het plangebied. Onderstaande afbeeldingen geven een indruk van het plangebied (afbeelding 6 en 7 op de volgende pagina).

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde planten- of diersoorten waargenomen binnen het plangebied. In het volgende hoofdstuk wordt nader ingegaan op de mogelijk te verwachten beschermde planten- en diersoorten binnen Hof ten Berkel.

Afbeelding 6: Aanleunwoningen binnen het plangebied Hof ten Berkel. De woningen kennen een groene aankleding (bron: Ecologica).

Afbeelding 7: Het openbaar groen binnen het plangebied heeft een parkachtig karakter (bron: Ecologica).

5 Interpretatie

Op basis van de gegevens uit het bronnenonderzoek, de waarnemingen tijdens het veldbezoek en de aanwezige biotooptypen, is in dit hoofdstuk per soortgroep de mogelijke betekenis van het plangebied voor beschermde planten- en diersoorten vermeld.

5.1 Vaatplanten

Tijdens het veldbezoek op 31 augustus 2009 zijn binnen het plangebied voor Hof ten Berkel geen beschermde plantensoorten waargenomen. Gezien de stedelijke ligging van het plangebied en het geheel gecultiveerde karakter is dit niet verwonderlijk. Er worden dan ook geen beschermde plantensoorten verwacht die alleen in het voorjaar bloeien en tijdens een veldbezoek in augustus over het hoofd gezien zouden kunnen worden.

5.2 Zoogdieren

Net zo min als er tijdens het veldbezoek beschermde plantensoorten binnen het plangebied zijn aangetroffen, zijn er beschermde zoogdieren waargenomen. Vanwege de biotoopkenmerken van het plangebied zijn bijzondere beschermde grondgebonden zoogdieren niet te verwachten.

Wel kan een aantal algemene, niet kieskeurige soorten in het plangebied worden verwacht. Daarnaast is het niet uitgesloten dat in het plangebied streng beschermde vleermuissoorten voorkomen. In de aanwezige bebouwing kunnen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn en de parkachtige omgeving in en rond het plangebied vormt geschikt foerageergebied voor vleermuizen. In onderstaande tabel zijn de zoogdiersoorten die mogelijk in het plangebied voorkomen, opgenomen (tabel 2).

Tabel 2: Overzicht van de mogelijk binnen het plangebied aanwezige beschermde zoogdiersoorten.

Soort	Functie plangebied*	RL**	FF***
Bosmuis (<i>Apodemus sylvaticus</i>)	WL	-	1
Dwergmuis (<i>Micromys minutus</i>)	ML	-	1
Dwergspitsmuis (<i>Sorex minutus</i>)	ML	-	1
Egel (<i>Erinaceus europaeus</i>)	ML	-	1
Gewone bosspitsmuis (<i>Sorex araneus</i>)	ML	-	1
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	ML	-	3
Huisspitsmuis (<i>Crocidura russula</i>)	WL	-	1
Konijn (<i>Oryctolagus cuniculus</i>)	ML	-	1

Soort	Functie plangebied*	RL**	FF***
Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)	ML	-	3
Mol (<i>Talpa europaea</i>)	ML	-	1
Rosse vleermuis (<i>Nyctalus noctula</i>)	MF	-	3
Rosse woelmuis (<i>Clethrionomys glareolus</i>)	WL	-	1
Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)	MF	-	3
Veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>)	ML	-	1
Wezel (<i>Mustela nivalis</i>)	ML	-	1

* Functie leefgebied: WL = waarschijnlijk leefgebied; ML = mogelijk leefgebied; MF = mogelijk foerageergebied.

** RL = soort opgenomen op de Rode Lijst.

*** FF = soort beschermd krachtens de Flora- en faunawet: 1 = algemene soort; 2 = 'overige' soort; 3 = streng beschermde soort.

5.3 Vogels

Tijdens het veldbezoek is gelet op de aanwezigheid van vaste nesten. Dit zijn nesten die meerdere jaren worden gebruikt door vogels en jaarrond beschermd zijn. Voorbeelden hiervan zijn nesten van roek, gierzwaluw, ooievaar en alle roofvogels. Conform de nieuwe zienswijze van het Ministerie van LNV worden binnen het plangebied alleen jaarrond beschermde nesten verwacht van de gierzwaluw (*Apus apus*) en sperwer (*Accipiter nisus*). Door het dichte bladerdek kan een eventueel nest van de sperwer zijn gemist. Erg waarschijnlijk wordt het aanwezig zijn van jaarrond beschermde nesten evenwel niet geacht.

Wettelijk gezien kan er voor broedvogels voor de geplande maatregelen binnen het broedseizoen geen ontheffing van de Flora- en faunawet worden aangevraagd. Daarom is het van groot belang dat met deze dieren rekening gehouden wordt. Dit betekent dat graafwerkzaamheden en maatregelen waarbij vegetatie verwijderd wordt, buiten het broedseizoen plaats moeten vinden. Verder moet worden voorkomen dat zich in de kale situatie toch broedvogels vestigen zolang er nog geen maatregelen worden genomen.

5.4 Amfibieën

Beschermde amfibieën zijn tijdens het veldbezoek niet waargenomen. Het plangebied is voor amfibieën ook niet geschikt als leefgebied, daar open water (voortplantingsbiotoop) ontbreekt. Enkele algemene amfibieënsoorten kunnen mogelijk wel als zwerver in het plangebied voorkomen (zie tabel 3 op de volgende pagina).

Tabel 3: Overzicht van de mogelijk binnen het plangebied aanwezige beschermde amfibieënsoorten.

Soort	Functie plangebied*	RL**	FF***
Bruine kikker (<i>Rana temporaria</i>)	Z	-	1
Gewone pad (<i>Bufo bufo</i>)	Z	-	1
Groene kikker complex (<i>Rana esculenta</i> synklepton)	Z	-	1

* Functie leefgebied: Z = zwerver.

** RL = soort opgenomen op de Rode Lijst.

*** FF = soort beschermd krachtens de Flora- en faunawet: 1 = algemene soort; 2 = 'overige' soort; 3 = streng beschermde soort.

5.5 Overige soorten

Beschermde reptielen, vissen of ongewervelden worden binnen het plangebied Hof ten Berkel niet verwacht, gezien hun verspreiding en de aanwezige biotoopkenmerken in het plangebied.

6 Effecten van de ingrepen

De herinrichting van Hof ten Berkel zal verschillende werkzaamheden en ingrepen met zich meebrengen. Nagegaan wordt in dit hoofdstuk in hoeverre deze ingrepen invloed hebben op aanwezige beschermde flora en fauna. Daarnaast wordt ingegaan op de te verwachten effecten op beschermde gebieden.

6.1 Effecten op beschermde soorten

Het verwijderen van vegetatie kan gevolgen hebben voor de binnen het plangebied aanwezige zoogdieren en vogels. Ook het slopen van gebouwen kan ertoe leiden dat negatieve effecten optreden op beschermde soorten.

De vegetatie binnen het plangebied zal met name dienst doen als leefgebied voor kleine zoogdieren en als broedplaats voor algemeen voorkomende vogelsoorten van parken en tuinen. Het verwijderen van deze vegetatie leidt ertoe dat leef- en broedgebied van deze soorten verloren gaat. Ook kan hiermee foerageergebied van vleermuizen verloren gaan.

De gebouwen binnen het plangebied vormen mogelijk een verblijfplaats voor vleermuizen en/of een broedlocatie voor gierzwaluwen. Sloop van de gebouwen kan derhalve leiden tot het verloren gaan van vaste verblijfplaatsen van vleermuizen en/of vogels.

6.2 Effecten op beschermde gebieden

Het plangebied Hof ten Berkel is, zoals uiteengezet is in hoofdstuk 3, niet gelegen binnen een natuurgebied dat beschermd is krachtens de Natuurbeschermingswet 1998. Het dichtst bij gelegen Natura2000-gebied bevindt zich op circa 8 kilometer afstand van het plangebied (Deurnsche Peel en Mariapeel). Aangezien binnen het plangebied geen maatregelen worden genomen die effecten hebben op waterhuishouding of de luchtkwaliteit, effecten die ook over grotere afstanden kunnen optreden, zijn effecten op het Natura2000-gebied niet te verwachten.

Zoals uit het Provinciaal Omgevingsplan Limburg gebleken is, is het plangebied evenmin aangewezen als Ecologische Hoofdstructuur of Provinciale Ontwikkelingszone Groen. Gebieden die als zodanig zijn aangewezen zijn wel gelegen op circa 800 m ten zuiden van het plangebied. Voor de EHS en de POG geldt echter dat alleen effecten onderzocht dienen te worden van ingrepen die daadwerkelijk binnen deze beschermde gebieden plaatsvinden. Gezien de aard van de ingrepen en de afstand van het plangebied tot de EHS- en POG-gebieden worden effecten op de beschermde gebieden ook niet verwacht.

7 Conclusies

Op basis van de gegevens van het plangebied die zijn verkregen met het uitgevoerde bronnenonderzoek en de flora- en faunainventarisatie in het veld, kan worden gesteld dat de voorgenomen ingrepen nadelige effecten kunnen hebben op beschermde soorten. Op beschermde gebieden worden geen negatieve effecten verwacht.

Het verwijderen van vegetatie en de sloop van bebouwing binnen het plangebied van Hof ten Berkel kan negatieve gevolgen hebben voor kleine zoogdieren, vleermuizen en vogels. De kleine zoogdieren die in het plangebied worden verwacht, komen allemaal algemeen voor. Voor deze algemene soorten hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden.

De bomen en struiken in het plangebied bieden nestgelegenheid voor (algemene) vogelsoorten van tuin en park, terwijl gazons en plantsoenen fungeren als foerageergebied. Het verwijderen van de begroeiing zal (met name tijdens het broedseizoen) een nadelige uitwerking hebben op vogels. Vrijwel alle in het wild voorkomende vogelsoorten zijn beschermd (tabel 2 AMvB artikel 75 Flora- en faunawet). Daarnaast is het mogelijk dat in de bebouwing nestplaatsen aanwezig zijn van de gierzwaluw. Nesten van deze soort zijn gedurende het gehele jaar beschermd. Dit laatste geldt ook voor nesten van de sperwer. Deze soort kan mogelijk een nestplaats gevonden hebben in de grotere bomen binnen het plangebied, hoewel de kans hierop klein geacht wordt.

Gezien de aard van het plangebied en de bebouwing daarin, is het niet uitgesloten vleermuizen voorkomen. Sloop van gebouwen kan dan ook mogelijk ertoe leiden dat verblijfplaatsen van vleermuizen verloren gaan. Het verwijderen van vegetatie kan betekenen dat foerageergebied van vleermuizen verdwijnt. Vleermuizen zijn streng beschermd krachtens de Flora- en faunawet (tabel 3, AMvB artikel 75).

Bij deze effecten dient bedacht te worden dat binnen het 'nieuwe' Hof ten Berkel wederom vegetatie zal worden aangebracht en dat ook nieuwe bebouwing in het plangebied zal worden aangebracht.

Andere beschermde planten- en diersoorten dan de hierboven genoemde soorten worden niet in het plangebied verwacht, met uitzondering van de mogelijk incidentele aanwezigheid van algemene amfibieënsoorten (zwervers). Doordat het plangebied geen onderdeel uitmaakt van het leefgebied van amfibieën, worden geen negatieve effecten op deze soortgroep verwacht.

8 Aanbevelingen

De ingrepen in het plangebied kunnen worden aangemerkt als activiteiten in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Voor deze activiteiten is het niet nodig om voor algemeen beschermde soorten (tabel 1, AMvB artikel 75) een ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen.

Voor 'overige' soorten (tabel 2, AMvB artikel 75) en alle vogelsoorten geldt dat vrijstelling voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet wordt verleend, wanneer de activiteiten worden uitgevoerd op basis van een goedgekeurde gedragscode. De gedragscode Flora- en faunawet voor de bouw- en ontwikkelingssector kan als gedragscode voor de voorgenomen ingrepen worden toegepast.

Wanneer negatieve effecten optreden op streng beschermde soorten (tabel 3, AMvB artikel 75) dient te allen tijde een ontheffing aangevraagd te worden voor ruimtelijke ingrepen en ontwikkelingen.

8.1 Beschermde soorten

Voor de algemene, beschermde soorten zoogdieren die waarschijnlijk binnen het plangebied voorkomen, behoeft geen ontheffing aangevraagd te worden.

Voor zover de ingrepen nadelig kunnen zijn voor broedvogels, dienen deze uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen (globaal vanaf maart tot en met juli). Vooraf aan het verwijderen van de vegetatie dient een inspectie plaats te vinden om vast te stellen of broedgevallen aanwezig zijn. Ten aanzien van de gierzwaluw dient vastgesteld te worden of daadwerkelijk sprake is van nestlocaties in de te slopen gebouwen. Derhalve wordt aanbevolen nader onderzoek te verrichten naar de gierzwaluw. Dit onderzoek dient plaats te vinden in de maand mei of juni (gierzwaluwen verblijven niet het gehele jaar in Nederland, maar keren na de winter weer terug naar hun oude nest). Indien dit het geval is, zal voor sloop van de betreffende gebouwen een ontheffing van de Flora- en faunawet noodzakelijk zijn. Ook voor de kap van bomen kan een ontheffing noodzakelijk zijn, wanneer zich hierin nesten van de sperwer bevinden. Ook voor deze soort is een nadere inspectie noodzakelijk, bij voorkeur wanneer de bomen niet in blad staan. In praktijk is het verkrijgen van een ontheffing voor vaste nestlocaties van de gierzwaluw echter slechts in uitzonderlijke gevallen mogelijk.

Tenslotte wordt aanbevolen een aanvullend onderzoek te verrichten naar het voorkomen van vleermuizen binnen het plangebied. Wanneer hieruit blijkt dat daadwerkelijk vaste verblijfplaatsen van vleermuizen verloren gaan of dat grote delen van het foerageergebied van vleermuizen verdwijnen, dan dient hiervoor een ontheffing aangevraagd te worden. Onderzoek naar vleermuizen dient in de periode april/mei tot en met september uitgevoerd te worden. In de winter houden vleermuizen een winterslaap en is niet vast te stellen of het plangebied dient als foerageergebied. Het vleermuisonderzoek en het onderzoek naar vaste nestlocaties van gierzwaluw en sperwer kunnen mogelijk (deels) gecombineerd worden.

8.2 Beschermd gebied

Aangezien geen effecten worden verwacht op beschermd gebied (Natura2000-gebieden, EHS en POG) zijn aanvullende stappen, zoals vergunningaanvraag, niet noodzakelijk.

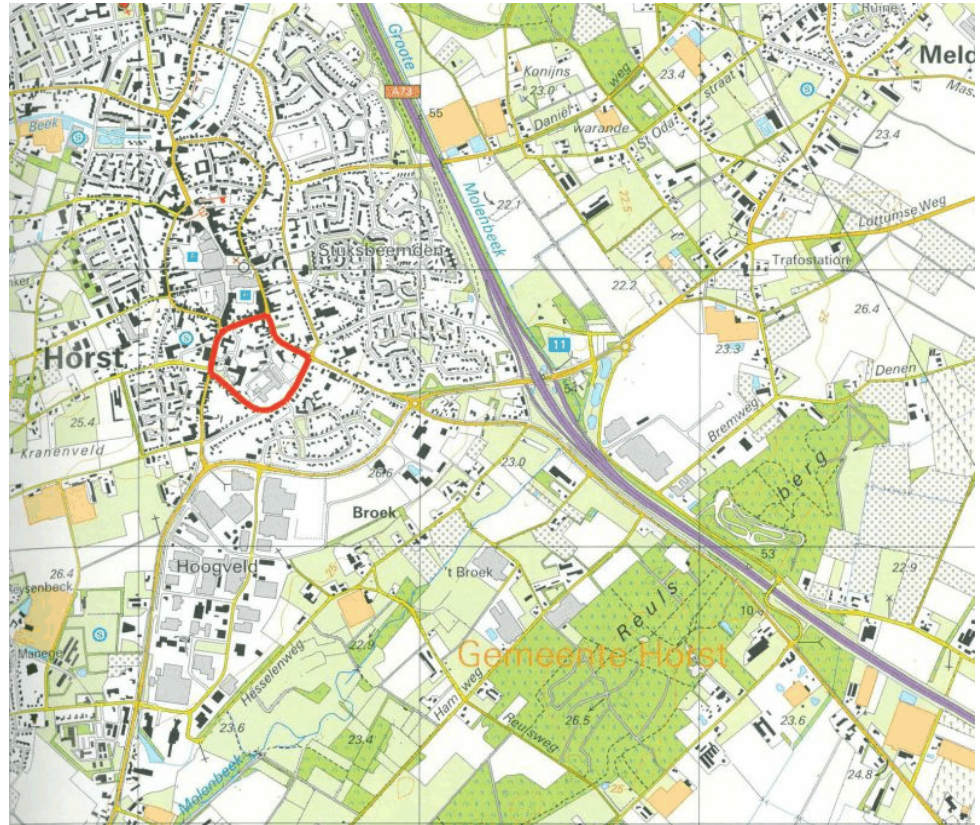

CRA VASTGOED

Hof ten Berkel te Horst

Verkennend flora- en faunaonderzoek

Bijlage 1 Topografische ligging Hof ten Berkel

CRA VASTGOED

Hof te Berkel te Horst

Aanvullend flora- en faunaonderzoek

CRA VASTGOED

Hof te Berkel te Horst

Aanvullend flora- en faunaonderzoek

Bestand : P:\prj100\HOT\377\rapp\Groen\Aanvullend
onderzoek\20100909-Aanvullend flora- en faunaonderzoek Hof te
Berkel.wpd

Project : HOT377

Gecontroleerd door :

9 september 2010

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doelstelling	2
2	Methode	3
2.1	Gierzwaluwen	3
2.2	Vleermuizen	3
3	Resultaten	4
3.1	Gierzwaluwen	4
3.2	Vleermuizen	4
4	Conclusies en aanbevelingen	6
4.1	Vogels	6
4.2	Vleermuizen	6

Afbeeldingenlijst

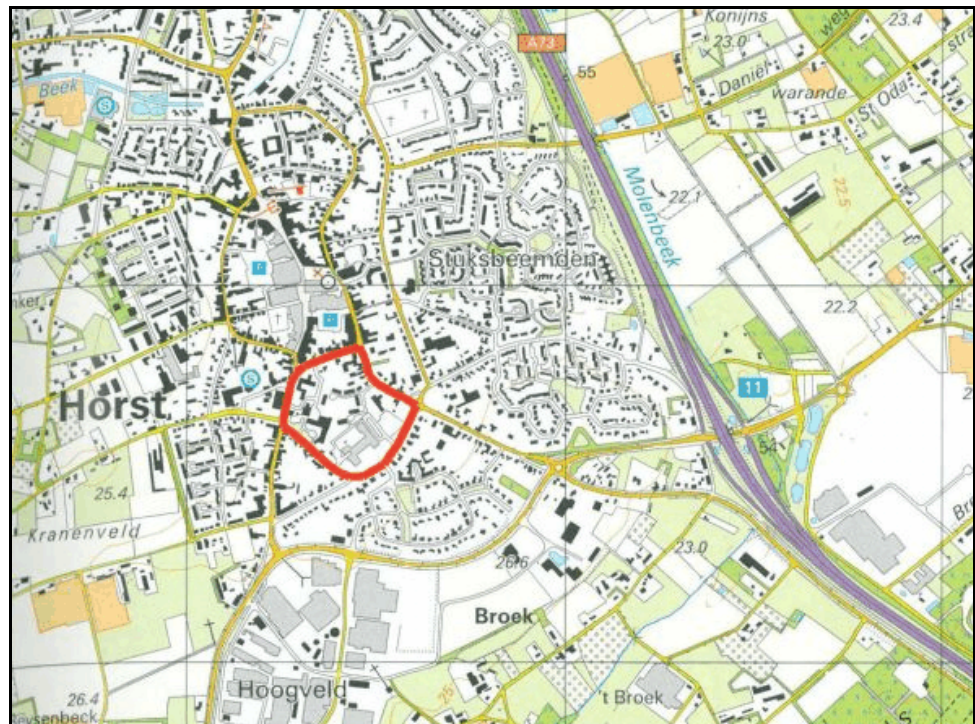
Afbeelding 1: Ligging van het plangebied in de kern Horst.	1
Afbeelding 2: Aangetroffen huismusnesten binnen het plangebied.	4

1 Inleiding

Het voorliggend rapport bevat de resultaten van het aanvullend flora- en faunaonderzoek dat is uitgevoerd ter plaatse van Hof ten Berkel in Horst (gemeente Horst aan de Maas, Limburg). In deze inleiding wordt echter allereerst de aanleiding en de doelstelling van het aanvullend onderzoek uiteengezet.

1.1 Aanleiding

De gemeente Horst heeft de behoefte onderkend aan het verbeteren en uitbreiden van het zorgaanbod voor ouderen binnen de kern Horst. Daarbij dient dit zorgaanbod zoveel mogelijk gericht te zijn op het thuis, in de eigen woning laten wonen van ouderen, waarbij in de thuisomgeving zorg op maat geboden kan worden. Om deze verbeterde zorgomgeving te realiseren, vindt herstructurering plaats van het gebied gelegen binnen het Sint Anthoniuspark, de Dr. van de Meerendonkstraat en de Venloseweg (zie afbeelding 1). Binnen dit plangebied wordt bestaande bebouwing gesloopt, vindt nieuwbouw plaats van diverse typen woningen en voorzieningen en wordt het openbaar groen (deels) vervangen en verbeterd.

Afbeelding 1: Ligging van het plangebied in de kern Horst.

In het kader van de benodigde bestemmingsplanwijziging heeft in 2009 een verkennend flora- en faunaonderzoek plaatsgevonden om de aanwezige en potentiële natuurwaarden in het plangebied in beeld te brengen. Dit verkennend onderzoek heeft geleid tot enkele aanbevelingen ten aanzien van vervolgonderzoek, daar op grond van

één veldbezoek en literatuurstudie geen volledig beeld gevormd kon worden van de aanwezige natuurwaarden. De aanbevelingen tot vervolgonderzoek luiden:

- “Ten aanzien van de gierzwaluw dient vastgesteld te worden of daadwerkelijk sprake is van nestlocaties in de te slopen gebouwen. Derhalve wordt aanbevolen nader onderzoek te verrichten naar de gierzwaluw.”
- “Tenslotte wordt aanbevolen een aanvullend onderzoek te verrichten naar het voorkomen van vleermuizen binnen het plangebied.”

1.2 Doelstelling

Door middel van aanvullende veldinventarisaties dient te worden vastgesteld of het plangebied Hof te Berkel fungeert als vaste nestlocatie voor gierzwaluwen. Tijdens dit onderzoek dient tevens gelet te worden op de aanwezigheid van sperwernesten, daar deze tijdens het verkennend flora- en faunaonderzoek niet konden worden uitgesloten. Tenslotte dient middels aanvullende veldinventarisaties nagegaan te worden of het plangebied dienst doet als vaste verblijfplaats, dan wel vaste vliegroute voor vleermuizen.

2 Methode

De aanvullende veldinventarisaties hebben zoveel mogelijk plaatsgevonden conform die hiervoor geldende protocollen van de Gegevensautoriteit Natuur. In onderstaande paragrafen is de gehanteerde werkwijze kort beschreven. De veldinventarisaties zijn uitgevoerd door ecologisch onderzoeksbureau Faunaconsult (Belfeld).

2.1 Gierzwaluwen

Tijdens twee ochtenden, te weten 29 mei en 4 juni, is het plangebied door twee ecologen bezocht waarbij gericht gezocht is naar nesten van de gierzwaluw. De aanwezigheid van nesten werd in kaart gebracht door te letten op in- en uitvliegende vogels. Daarnaast is tijdens de beide ochtenden gezocht naar nesten van andere jaarrond beschermde vogelsoorten, waaronder nesten van de sperwer.

2.2 Vleermuizen

Om meer inzicht te verkrijgen in het voorkomen van vleermuizen binnen het plangebied is het plangebied in de nacht van 3 op 4 juni 2010 door twee onderzoekers bezocht. In de nachten van 27 op 28 juli 2010 en 1 op 2 september is het plangebied door één ecoloog onderzocht op het voorkomen van vleermuizen.

In alle drie de nachten is het vleermuisonderzoek uitgevoerd met behulp van een heterodyne vleermuisdetector om soortherkenning (beter) mogelijk te maken. Van lastig te determineren soorten zijn geluidsopnamen gemaakt met behulp van een time-expansion detector/recorder. Het sonogram kan dan achteraf door de computer geanalyseerd worden.

Er is in blokken van drie uur geobserveerd binnen het plangebied: vanaf één uur voor zonsondergang en vanaf twee uur voor zonsopgang. Eventuele vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen zijn in kaart gebracht door te zoeken naar zwermende vleermuizen.

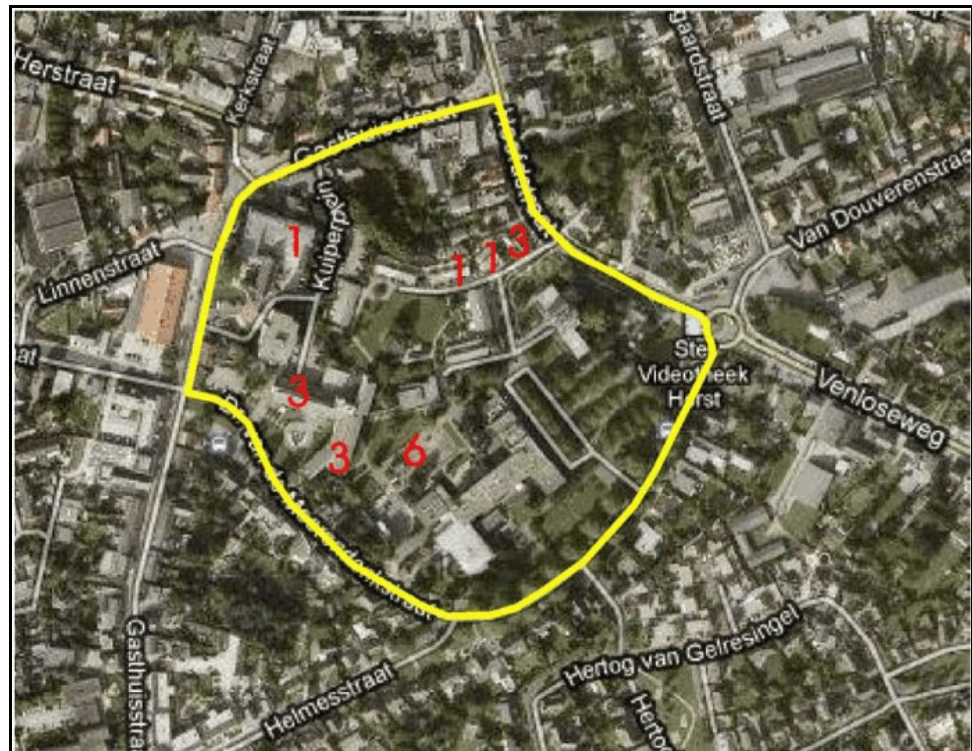

3 Resultaten

Voor beide soortgroepen worden de resultaten van de aanvullende veldinventarisaties weergegeven.

3.1 Gierzwaluwen

Tijdens de beide ochtendinventarisaties voor gierzwaluwen zijn geen in- of uitvliegende gierzwaluwen binnen het plangebied waargenomen. Er zijn echter wel achttien huismussen waargenomen. Nesten van deze soort zijn, net als de gierzwaluw, gedurende het gehele jaar beschermd. Huismussen broeden in kolonies ieder jaar op dezelfde plek. Daarbij zijn zij afhankelijk van bebouwing die toegankelijk is voor het bouwen van nesten (bijvoorbeeld onder dakpannen). De gedane waarnemingen van de huismus zijn in onderstaande afbeelding (afbeelding 2) weergegeven.

Afbeelding 2: Aangetroffen huismusnesten binnen het plangebied.

3.2 Vleermuizen

Op 3 juni 2010 zijn aan het begin van de avond drie gewone dwergvleermuizen waargenomen op verschillende locaties binnen het plangebied. De volgende ochtend zijn wederom drie of vier gewone dwergvleermuizen waargenomen. Eén van deze individuen jaagde gedurende korte tijd binnen het plangebied en verliet het plangebied vervolgens. Zwermende of in- of uitvliegende vleermuizen zijn in de nacht van 3 op 4

juni niet aangetroffen bij de bebouwing binnen het plangebied. Evenmin zijn vaste vliegroutes vastgesteld.

Op 27 juli 2010 zijn bij het avondbezoek twee gewone dwergvleermuizen waargenomen op verschillende locaties. Ook werden er een jagende rosse vleermuis en een jagende grootoorvleermuis waargenomen. Deze laatste soort werd ook in de ochtend van 28 juli gesignaleerd. Net als tijdens het bezoek op 3-4 juni, werden geen zwermende of in- of uitvliegende vleermuizen waargenomen. Vaste vliegroutes zijn wederom niet vastgesteld.

Tenslotte vlogen op 1 september 2010 tijdens de avondinventarisatie vier sociaal jagende gewone dwergvleermuizen en vijf individueel jagende gewone dwergvleermuizen binnen het plangebied. Tegen de ochtend daalde de temperatuur tot beneden 8°C. Er werden tijdens het ochtendbezoek geen vleermuizen meer waargenomen, vermoedelijk als gevolg van de lage temperatuur. Noch tijdens het avondbezoek, noch tijdens het ochtendbezoek zijn zwermende of in- of uitvliegende vleermuizen waargenomen. Ook zijn geen vaste vliegroutes vastgesteld.

4 Conclusies en aanbevelingen

Op grond van de gedane waarnemingen tijdens de aanvullende veldinventarisaties kan geconcludeerd worden dat beschermde vogel- en vleermuissoorten binnen het plangebied voorkomen. Onderstaand wordt aangegeven welke werkwijze in acht genomen dient te worden om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen.

4.1 Vogels

In het plangebied zijn geen nesten van gierzwaluwen aangetroffen; gierzwaluwen zijn in het geheel niet aangetroffen binnen de begrenzing van het plangebied.

Geconcludeerd kan worden dat deze soort niet voorkomt, zodat aanvullende maatregelen voor de gierzwaluw niet aan de orde zijn.

Tijdens de veldinventarisaties zijn wel waarnemingen gedaan van de huismus. Op grond van de zichtwaarnemingen kan worden aangenomen dat circa twaalf paren binnen het plangebied broeden.

Nesten van de huismus worden gezien als vaste rust- en verblijfplaats en zijn gedurende het gehele jaar beschermd. Om het lokale voortbestaan van de populatie huismussen te waarborgen, dienen voorzieningen getroffen te worden aan de nieuwbouw om deze te voorzien van alternatieve broedgelegenheid. Als mogelijke voorzieningen kunnen in aanmerking komen:

- het plaatsen van vogelvides in het dak van de nieuw te bouwen woningen (lengte circa 4 meter);
- het plaatsen van nestkasten tegen de nieuw te bouwen woningen. Elke mussennestkast biedt plaats aan drie broedparen.

Wanneer de genoemde maatregelen getroffen worden, wordt voorkomen dat de lokale populatie huismussen negatieve effecten zal ondervinden van de herinrichting van het plangebied. Een ontheffing van de Flora- en faunawet is dan niet noodzakelijk. Hierbij dient te worden opgemerkt dat het verkrijgen van een ontheffing voor negatieve effecten op het voortbestaan van de lokale populatie voor de voorgenomen ingrepen niet kan worden verleend, daar deze niet gezien kunnen worden als een in de Vogelrichtlijn genoemd belang. Het nemen van mitigerende maatregelen is dan ook noodzakelijk.

4.2 Vleermuizen

Tijdens de veldinventarisaties zijn weliswaar enkele vleermuizen binnen het plangebied waargenomen, maar vaste verblijfplaatsen of vaste vliegroutes zijn niet waargenomen. Geconcludeerd kan worden, dat deze binnen het plangebied niet voorkomen. Aanvullende, mitigerende maatregelen ter voorkoming van negatieve effecten op vleermuizen of de aanvraag van een ontheffing van de Flora- en faunawet zijn dan ook niet aan de orde.